

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENTE:
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 160 Lei

Spirit și materie

Sunt două realități cari duc o luptă inversunată pentru supremație. Lupta spiritului cere o depășire a materiei spre culmile desăvârșirii și a fericirii eterne, pe când lupta materiei cere înăbușirea spiritului spre câștigarea fericirii pământești. Sau cum spune atât de frumos sf. ap. Pavel: Văd întru mădularele mele o altă lege, care se luptă împotriva legii minții mele, dându-mă rob păcatului și care nu mă lasă să fac binele pe care-l voiesc, ci răul pe care nu-l voiesc (Rom. 7, 19-23).

Pe baza acestor realități, se află azi în luptă crâncenă, pe viață și pe moarte, două lumi contrare: lumea spiritului, reprezentată prin creștinism și lumea materiei, reprezentată prin comunismul ateist.

Materia în comunism e admisă și privită ca scop și ca singura realitate, pe când în creștinism materia e privită și admisă ca mijloc pentru câștigarea fericirii eterne.

După comuniști, nașterea, evoluția și organizarea societății, precum și valorile spirituale ale omenirii, nu sunt decât niște derivate ale materiei. Materia este aceia care creiază spiritul și nu invers. Și fiindcă, după ei, singura realitate este materia, i-au subjugat întru totul viața spirituală. Iar în goana nebună după fericirea pământească, au căutat prin orice mijloace să distrugă divinusul din om, adecă sufletul, declanșând împotriva lui revărsarea tuturor instințelor inferioare.

Pentru comuniști nu există o viață viitoare și o fericire cerească, ci numai o singură viață și o singură fericire, aici pe pământ. Această trebuie cucerită cu orice preț și prin orice mijloace.

Omul, după ei, trăiește numai pentru „hrană, haină și adăpost“, deaceia dincolo de aceste

motive, ei nu admit alt sens al vieții omenesti. Este cea mai mare greșală ce a făcut-o civilizația modernă, sacrificând spiritul materiei, spune Alexis Carrel. Și din această cauză, lumea se sbate acum ca să iasă din urmările acestei greșeli, convingându-se în urma tristei experiențe din U. R. S. S., că adevărul îl deține tot Mântuitorul Hristos și nu Karl Marx. Sau cum spune dl prof. univ. Ioan Gh. Savin: „Lumea s'a trezit din toropeala de plumb sub care o încătușase dubioși reprezentanți ai științei și falși profeți ai umanității, iar „materialismul“ în genere, și cel istoric în special, care a umbrit o vreme seninătatea cercetărilor din templele științei, e considerat azi ca o funestă rătăcire“...

„Trista trinitate, a materialismului, mercantilismului și ateismului, care pusese stăpânire pe viața culturală, economică și spirituală a umanității, este astăzi repudiată de toți cei ce dețin un drept legitim de a vorbi în numele științei, societății și umanității“ (Creștinismul și gândirea contemporană, pag. 100).

Experiența rusească ne-a arătat odată pentru totdeauna, că nu materia aduce progresul și fericirea omenească, ci tot spiritul, fiindcă „cugetul trupului este moarte, iar cugetul Duhului este viață și pace“, cum spune sf. ap. Pavel. Și cu cât omenirea se prezintă mai mult ca spirit decât ca materie, cu atât se bucură de viață și libertate.

Deși s'a atribuit până acum materiei singura realitate, cu toate acestea numai spiritul rămâne cea mai uriașă putere din lume, căci numai prin el s'a cucerit pământul, s'a construit și s'a creat tot ce s'a creat.

Dincolo de lumea materială, se înalță o altă lume, lumea spirituală. Omul nu este nu-

mai o simplă masă de carne, de materie, ci și purtătorul unui spirit, care-l face părtaș de cealaltă realitate, a lumii spirituale. Spiritul este cel care creiază și regenerează. Materia fără spirit rămâne moartă, neputând nici crea și nici regenera.

„Omul nu se poate numi numai conglomeratul de atomi, răsărit din jocul hazard al materiei, ci și purtătorul aici pe pământ, al unei misiuni ce i-a fost dată de Dumnezeu, prin actul creației și răspunzătorul pentru îndeplinirea acestei misiuni într'o altă viață, prin puterea grației” (Ioan Gh. Savin, op. c. pag 47). Calea cea mai bună și sigură care duce spre îndeplinirea acestei misiuni, este numai cea oferită omenirii de Iisus Hristos, iar lumea, materia, trebuiesc dirijate numai spre acest ideal.

Lumea în care nu pulsează scânteia de viață ce pornește din sursă divină, spre a se reîntoarce pe căile de purificare și spiritualizare către aceiași sursă divină, rămâne o lume moartă și fără sens. Numai cu o materie lipsită de spirit, nu s'ar putea face nimic și nici nu s'ar putea explica nici lumea și nici viața, zice F. Bettex.

Acum cel puțin credem că omenirea s'a convins pentru totdeauna, că ea provine dintr'un Dumnezeu viu și nu dintr'o materie moartă.

Dumnezeu, împotriva căruia se războiesc comuniștii cu gândul ca să-l isgonească din lume, a rămas și va rămâne deapaururi, centrul, lumina și soarele lumii, față de care orice făclie a înțelepciunii omenești va păli și se va stinge.

Iată sensul și scopul nostru pe pământ: dela materie la spirit și prin spirit la Dumnezeu, la viața și fericirea omenirii.

Pr. Marin Sfetcu

Despre ce să predicăm?

În *Duminica a XV-a d. Rusalii* (5 Septembrie) — tema: Iubirea creștină.

Formaliști deprinși să taie firu'n patru, Evreii de pe vremea lui Iisus aveau deja culese, din Legea lor, o mulțime de prescripțiuni sau porunci — două sute patruzeci și opt pozitive, și trei sute patruzeci și cinci interdicții — așa încât nimeni nu putea ști care e cea mai importantă dintre ele. Ci toți cei care încercau să limpezească acest haos, socoteau mai însemnate tocmai poruncile neesențiale.

...Și cum cercul ispititorilor se strângea tot mai mult în jurul Domnului Hristos — ba cu întrebarea Irodianilor despre banul dajdiei (Mt. 22, 16), ba cu întrebarea Saducheilor despre în-

viere (Mt. 22, 23) — evanghelia de azi adaugă a spune, că de data aceasta s'a apropiat de Mântuitorul un legiuitor (învățător de lege), ispitindu-l tocmai în chestiunea nelămurită a poruncilor: — „*Învățătorule, care poruncă este mai mare în lege?*” Iar Iisus i-a zis lui: „*Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău cu toată inima ta, cu tot sufletul tău și cu tot cugetul tău. Aceasta este întâia și cea mai mare poruncă. Iar a doua asemenea acesteia: Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși. În aceste două porunci se cuprinde toată legea și prorocii*” (Mt. 22, 36—39). Pe cât de adânc, pe atâta de clar, Mântuitorul rezumă toată mulțimea de porunci de pe acea vreme într'una singură: porunca iubirii față de Dumnezeu și față de aproapele nostru.

*

Iubirea este cel mai măreț fior ce poate străbate vreodată sufletul omenesc și cea mai sfântă tresărire a inimii noastre la chemarea Tatălui ceresc. E semnul fiilor lui Dumnezeu, căci „*oricine iubește este născut din Dumnezeu*” (I Io. 4, 7). Însă ar fi prea puțin dacă am asemena-o cu simțământul ce leagă pe fii de părinții lor. Insuși Hristos ne cere mai mult decât atât (Mt. 10, 37). Iubirea? Nimeni nu o poate defini întru totul, căci e cel mai sublim sentiment, dar cu toții o simțim ca o tainică legătură de aur dintre Creator și creaturile sale, legătură ce se caracterizează printr'un dor nelămurit după unirea cu veșnicul izvor de unde-și au existența. (Ps. 83, 1—2). O frântură din inima lui Dumnezeu ni s'a dat când am fost creați, și ea tinde mereu, ca o pasăre'n colivie, spre înălțimi, spre sânul Tatălui, și nu-și găsește liniștea decât la el, când colivia se sfarmă. Iubirea „e ruptă din inima lui Dumnezeu” (P. S. Episcop Andrei), căci așa citim, că „*Dumnezeu este iubire, și cel ce rămâne în iubire, rămâne în Dumnezeu și Dumnezeu rămâne în el*” (I. Io 4, 16). Iubirea omenească este un ecou al nemăsuratei iubiri a lui Dumnezeu pentru toate făpturile. Am văzut că iubirea aceasta a lui Dumnezeu, cere iubire și din partea noastră, — când am vorbit despre cuminecare. Dar aceasta ne-o spune lumea întreagă și toate cele ce sunt într'ansa. Ne-o spune creațiunea, providența, întruparea lui Hristos (Io. 3, 16); răstignirea (Io. 15, 13)... În mod firesc toate aceste dovezi de iubire trebuie să-și aibe ecoul, chiar și într'o inimă ca ai de piatră ca o peșteră întunecoasă.

Iar pentru că presupune un freamăt spiritual și o năzuință, o înclinare către Dumnezeu, iubirea nu e socotită numai ca și cel mai nobil sentiment, ci și ca o virtute. Iubirea este o virtute numită teologică, pentru că tinde spre Dumnezeu mai întâi, și numai apoi se resfrânge și asupra omeni-

lor și a tuturor făpturilor, pe care tot pentru Dumnezeu le iubim. În imnul pe care sf. ap. Pavel îl înalță dragostei creștine citim că ea este mai mare decât credința și speranța (I. Cor. 13, 13) pentru că rămâne în veci (I Cor. 13, 8), și apoi pentru că vrea să cuprindă în brațul său cerul și pământul: pe Dumnezeu și pe oamenii. Dar despre iubirea de aproapele — altădată.

Iată pentru ce iubirea se numește coroana tuturor virtuților. Fiindcă „cine vrea să împlinească deodată toată legea creștină, acela o poate face dacă iubește” (P. S. Episcopul Andrei). Toată legea creștină se sprijină pe această virtute: Iubirea. Vom mai avea prilejul să vedem că toate faptele măntuitoare ale creștinului sunt străbătute de iubire. „Dragostea — zice Sf. Ioan Gură de Aur — este rădăcina, izvorul și mama tuturor bunătăților. Dragostea, ca o rădăcină, dă la iveală nenumărate ramuri ale virtuții; ca un izvor dă naștere la multe cursuri de apă; și ca o mamă adună la sânul ei pe cei care se refugiază la ea. Acestea văzându-le și fericitul Pavel... o numește chiar împlinirea legii: *căci plinirea legii — zice el — este dragostea* (Rom. 13, 10)”. Aceasta ar putea să însemneze că dragostea este cea mai desăvârșită poruncă a Legii lui Dumnezeu, dar mai este și altceva: împlinirea legii, adică a voii lui Dumnezeu. Și e firesc să fie așa, căci dragostea împreună strâns voința creștinului cu voia, cu poruncile lui Dumnezeu. Intr'adevăr iată ce le spune Moisi Izrailitenilor săi: „*Să iubești pe Dumnezeu, și să păzești totdeauna învățăturile lui, legile lui și poruncile lui*” (Deut. 11, 1). Mai categoric se exprimă Hristos Domnul, când zice: „*De mă iubește cineva, va păzi cuvântul meu*” (Io. 14, 23). Și din aceasta sf. apostol Ioan trage concluzia, că „*Dragostea de Dumnezeu această este: să păzim poruncile lui*” (Io. 5, 3).

Iată, prin urmare, ce urmărire are învățătura despre virtutea iubirii pentru viața noastră morală: Precum cel ce-și iubește părinții, fi ascultă, — tot așa cel ce iubește cu adevărat pe Dumnezeu, împlinește voia, păzește poruncile lui. Poruncile lui Dumnezeu le aflăm peste tot: sunt scrise și în inima noastră; sunt scrise mai pe larg în sf. Scriptură, în cărțile de purtare morală, și apoi pe scurt în cărțile de rugăciuni. Și în „cele zece porunci” (Decalog), așa cum le aflăm în cărțile de rugăciuni se poate verifica dragostea noastră față de Dumnezeu. Să le cercetăm pe rând: Ești fiu iubitor dacă nu slujești prin viața ta altor dumnezei; dacă nu-ți faci idoli din plăcerile tale cărora te închini; dacă nu-i dai numele în deșert; și dacă-i cinstești ziua prin rugăciune și fapte bune. Dar și dacă-ți cinstești părinții trupești; dacă nu ucizi cu arma sau cu

vorba defăimătoare; dacă te păzești de desfrânare, de furt, de mărturie mincinoasă și de pof-tirea bunurilor altuia, — tot dovadă despre dragostea față de Dumnezeu este.

Așadar „din fapte se cunoaște adevărata dragoste. Cel ce are adevărata dragoste e totdeauna ascultător... Dacă ispita vine să-l încerce, el se luptă și rezistă în liniște, pentru că nu se reazimă de propriile sale puteri... Dacă vreodată cade, se scoală degrab fără tulburare, smerit, dar nu desnădăjduit... Deslipit de pământ și de deșertăciunile lui numite bunuri, ce voiește el? Aceea ce Dumnezeu voiește... Dragostea dormind nu doarme, ci priveghează. Nici o osteneală n' o obosește... ci ca o văpaie vie, ca o făclie aprinsă se înalță spre cer... Aprinsul dor al sufletului ce iubește se înalță la Dumnezeu ca o strigare mare; Dumnezeu meu! dragostea mea! Tu, tot al meu; Eu tot al tău!” (Urmarea lui Hristos).

*

E atâta de mare dragostea Japonezilor pentru Împăratul (Mikadoul) lor, încât, dacă acesta e bolnav, nu se dau nici comunicate medicale, pentru că mulți din supușii lui, pentru a dovedi compătimirea cu el, ar fi în stare să se sinucidă (harakiri). Odată un aviator a sburat din greșală deasupra palatului imperial. La aterizare s'a sinucis: Îl mustra amarnic cugetul că fapta sa ar fi indispus pe Mikado...

Câtă dragoste pentru un împărat pământesc! Mai preferă moartea decât să-l supere. Dar, Doamne, cu cât mai mare ar trebui să fie dragostea noastră a creștinilor pentru Împăratul cerului, care părăsind din dragoste pentru noi slava cerească și luând corp omenesc, a pățimit cea mai înjositoare osândă. Nu-ți impune, oare, cugetul tău de om cinstit să-i răsplătești această iubire? „Dar cine nu-l iubește pe Dumnezeu?” — vei zice tu. Nu-l iubește pe Dumnezeu tot acela care nu împlinește voia lui. Cel care săvârșește păcatul prin aceasta dovedește că-l urăște pe Dumnezeu. Pe când cel ce împlinește legea îl iubește pe Dumnezeu nu cu buzele, ci cu fapta. Nu vrei să-i dai această dovadă?

B.

La Nașterea Născătoarei de Dumnezeu (8 Septembrie) — tema: *Inima curată.*

„Când se vor apropia anii, te vei cunoaște; și când va veni vremea, te vei arăta” spunea Profetul, cu veacuri înainte. Sunt pline de nădejde și grele sunt de așteptare aceste cuvinte ce răsar ca o zăriște de lumină prin întunecul păcatului și al osândei care copleșea omenirea. I s'a făgă-

duit un Mântuitor prin strămoșii alungați din Raiu (Fac. 3, 15), și aștepta cu mult dor împlinirea făgăduinței. Și într'adevăr, când s'au apropiat anii și a venit vremea, s'a născut aceea ce avea să fie mama lui Hristos, așteptarea oamenilor: Sf. Fecioară Maria; și s'a arătat în lume și a vestit începutul mântuirii, așa cum zorile se ivesc înaintea răsăritului de soare. Părinții ei, Ioachim și Ana, au fost dăruiți la bătrânețe adânci cu această fiică, pregătită încă din copilărie pentru marea ei misiune. Iar scopul sărbătorii de azi, Nașterea Născătoarei de Dumnezeu, este ca să ne transpună în acel timp al copilăriei neprihănite și pline de sfințenie a Preacuratei, și astfel să urmărim cea mai minunată însușire de totdeauna a Fecioarei Maria: nevinovăția.

*

Irmosul o numește pe sf. Fecioară: „pururea fericită și prenevinovată“. În privința neprihănirii Maica Sfântă urmează îndată după Fiul său și Mântuitorul nostru Iisus Hristos. Afară de păcatul strămoșesc cu care toți ne naștem, și de care n'a fost scutit decât Mântuitorul, sf. Fecioară Maria a trăit fără cea mai ușoară umbră de păcat în sufletul ei totașa de curat ca și crinul pe care în icoane îl ține în mână, ca un simbol al nevinovăției. Neprihănirea. Doar prin aceasta s'a învrednicit ca să primească în sânul său, ca o biserică sfințită, pe însuși Fiul lui Dumnezeu.

Dar această neprihănire n'a fost numai o virtute a copilăriei, Maicii Domnului, ci a întregii sale vieți. Și după nașterea lui Hristos ea a rămas fecioară. Pururea fecioria Maicii Domnului este prefigurată de profetul Ezechiil, închipuind-o ca biserică sfințită a lui Dumnezeu: „*M'a adus la poarta de afară a sfântului locaș dinspre răsărit. Dar era închisă. Și Domnul mi-a zis: Poarta aceasta va sta închisă, nu se va deschide, și nimeni nu va trece pe ea; căci Domnul Dumnezeu lui Izrail, a intrat pe ea. Deaceea va rămânea închisă*“ (Ezec. 44, 1—2). De fapt Fecioara Maria a născut în mod suprafiresc, dela Duhul Sfânt (Lc. 1, 35), pe Hristos, precum zicea Profetul „*lată, fecioara în pânțele sa avea și va naște fiu și vor chema numele lui Emanuil*“ (Isa. 7, 14; Mt. 1, 22). Dar nu „*din poftă bărbătească, ci dela Dumnezeu s'a născut*“ (Io. 1, 3). Sf. Fecioară a născut pe Iisus în mod minunat, căci stă scris: „*Înainte de a simți dureri, a născut*“ (Isa. 66, 7). Durerea a venit numai la Patimile fiului său pe cruce (Lc. 2, 35). Iisus Hristos „*s'a născut fără să pricinuiască dureri*“ (sf. Ioan Damaschinul). Așa precum a păzit pecetea mormântului întregi când a înviat, și precum a trecut prin ușile încuiate la învățaceii săi (Io. 20, 19; 20, 26), așa a păzit întregi și cheile fecioarei când s'a născut, și a tre-

cut prin ea ca raza de soare prin sticlă. Căc „*precum din Adam a luat (Dumnezeu) coasta, și pe Adam nu l-a micșorat cu nimic, tot astfel și în sf. Fecioară a plăsmuit om și n'a distrus fecioria. Nevătămat a rămas Adam după luarea coastei; nepângărită a rămas și fecioara după nașterea pruncului*“ (sf. Ioan Gurădeaur). Deaceea se numește sf. Maria: Pururea fecioară, fiindcă a stăruit în neprihănire și sfințenie, iar în clipa zămislirii a fost curățită și de păcatul strămoșesc (sf. Ioan Damaschinul). Și dacă Evanghelistul Matei spune că Iosif logodnicul și păzitorul fecioriei ei „*n'a cunoscut-o până ce a născut pe fiul său cel întâi născut*“ (Mt. 1, 24), aceasta nu înseamnă că, după ce s'a născut Iisus, a cunoscut-o. Și Mântuitorul spunea: „*Lată eu cu voi sunt în toate zilele până la sfârșitul veacului*“ (Mt. 28, 20), dar aceasta nu înseamnă că la sfârșitul veacurilor se va despărți de noi, căci apostolul spune că și de atunci încolo „*pururea cu Domnul vom fi*“ (I Tes. 4, 17). Acest „*până*“ înseamnă, deci, și „*după*“, pentru că nu exprimă, în limbajul biblic, o limită. Cât despre așa numiții „*frați*“ ai Domnului, aceștia nu sunt decât niște rudeni apropiate, probabil verișori. Și azi, doar, grăim „*frate*“ și pe cel ce nu este de acelaș sânge cu noi. Dacă Maica Preacurată ar mai fi avut și alți fii, de ce a trebuit Hristos, fiind pe cruce, s'o lase în grija sf. apostol Ioan (Io. 19, 26—27)? Insași sfințenia zămislirii și a sarcinei militează tot pentru pururea fecioria Maicii Domnului. Ea „*este crin măcar de-au și născut între măcăcinii nenorocirii cei deobște, nu și-a pierdut niciodată podoaba albiciunii; aleasă este, că e nor care n'a ispitit nici o greime a păcatului; mai aleasă este pentru că e Fecioară mai înainte de naștere, Fecioară și după naștere... Este o grădină încuiată, din care a ieșit floarea nevestejită; și o fântână pecetluită, din care a curs izvorul vieții, Hristos*“ (Mitrop. Antim Ivireanul).

Sărbătorile sfinților și ale Născătoarei de Dumnezeu, mai vărtos, ni s'au rânduit spre îndreptarea vieții. Sfinții sunt pentru noi nu numai mijlocitori la Dumnezeu, dar și modele de urmat, ca niște tablouri originale după care noi trebuie să facem din viața noastră o copie cât mai reușită, adevă să ne-o asemănăm cât mai mult cu a sfinților. Cu cât un lac e mai liniștit și mai limpede, cu atât mai clar va oglindi pe fața lui cerul și peisajul înconjurător. Îndată ce se tulbură, pierde imaginea și culoarea cerului senin. Așa este și cu sufletul nostru. Limpezimea lui este nevinovăția. Prin ea și în sufletul omului se oglindește chipul lui Dumnezeu. Păcatul tulbură această limpezime a sufletului și strică în el chipul lui Dumnezeu. Așa încât nevinovăția este

prima condiție a unei vieți plăcute lui Dumnezeu Iisus fericeste pe cei cu inima curată zicând că aceia vor vedea pe Dumnezeu (Mt. 5, 8). Și mai spune: *De nu vă veți întoarce și nu veți fi ca pruncii, nu veți intra în împărăția cerurilor* (Mt. 18, 3). Sf. Părinți fericesc deasemenea curățenia inimă, zicând că „cel feciorelnic e un înger printre oameni, e un mărgăritar printre pietre; ca un soare printre stele, ca un măslin încărcat ca roade în mijlocul unei păduri, ca și crinul între ierburi și ca porumbielul între păsări” (Sf. Grigorie de Nazianz).

*

Socotești oare, ascultătorule, că este o naivitate să ți se ceară să urmezi cu viața neprihănirea sfinților și a Maicei Preacurate, ție unui om cu slăbiciuni și cu agoniseala ta, cu datorințele tale familiare, cu mediul în care trăești. Ce urmări neprevăzute ar avea o atare smulgere din toate acstea! Dar am mai văzut că Dumnezeu nu cere dela noi lucruri imposibile, adevă să egălăm în sfințenie pe Fecioara Maria sau pe apostoli; dar — să nu uităm — nu ne oprește să facem chiar imposibilul pentru a ajunge la o cât mai desăvârșită neprihănire și perfecțiune.

Acum câțiva ani s'a deschis la New-York expoziția artei decorative subvenționată de milionarul american John Rockefeller-junior care însă a fost jignit în principiile sale morale de o statuă a Venerei de Samos, aflată în Grecia, ce costase 25000 de dolari: — „Sau îmbrăcați statuia cu un voal — spunea milionarul — și atunci rămâne în expoziție, sau o păstrați în halul de goliciune în care se află, dar atunci dați-o afară din expoziție!”

Comportarea acestui milionar —, în vremurile de azi când sub pretextul artei se face imoralitate, și casele creștinilor sunt pline de statui și tablouri nerușinate, — este profund creștinească și dovedește o curățenie sufletească puțin obișnuită pe aceste vremuri. El a reeditat astfel atitudinea primilor creștini ce sfărmau fără cruțare și cele mai „frumoase”, dar imorale, statui idolești.

Cât e de necesară inima curată și azi se vede din diferitele manifestări ale oamenilor conștiinței. Așa o cere cineva (G. Lungulescu) într'un articol de ziar: „Nostalgia cerului”, — pentru tineretul nostru îndeosebi, care lasă mult de dorit în ce privește curățenia sufletească. Tot el amintește că profesorul italian: Carlo Fedeli, dela facultatea de medicină din Pisa, a ajuns la convingerea că tineretul nu poate fi salvat decât prin cultul castității desăvârșite, și aceasta prin educația religioasă. Intr'adevăr, prea mulți tineri se prăbușesc în prăpastia pierzării, sau în cel mai bun caz întemeiază mai târziu un cămin zidit pe boale și vicii, în care rodește adulterul și degeneres-

cența, iar prăbușirea vine implacabilă în urmașii nenorociți.

Părinților, n'ați gândit vreodată că și copiii voștri ar putea fi dintre aceștia? Nu este decât o singură salvare: Nevinovăția. Este, de pildă, imposibil să ți impui o conduită creștină ție — tată sau mamă — și familiei tale? Să nu spui vorbe, să nu săvârșești fapte, să nu citești cărți, să nu ai tablouri de care ți-ar fi rușine în fața copiilor tăi? Este, iarăș, cu neputință să ți impui această conduită creștină în atelierul, în biroul sau în societatea în care trăești? Încearcă numai să ți curățești simțirile și sufletul prin toate mijloacele pe care învățătura lui Hristos ți le pune la dispoziție, și ți vei câștiga ție și celor din jurul tău neprihănirea, un mare dar dela Dumnezeu. Pentru că „cel ce are mâinile nevinovate și inima curată... acela va lua binecuvântare dela Domnul și dreptate dela Dumnezeu, mântuitorul său” (Ps. 23, 4—5).

B.

Cărți

Prot. Dr. Dumitru Stăniloae: IISUS HRISTOS sau restaurarea omului. Seria Teologică Sibiu 1943, pag. 404, prețul 400 lei.

Cel mai însemnat eveniment în literatura noastră teologică din anul 1943 este de sigur apariția acestei lucrări de o valoare unică și culminantă.

Părintele Stăniloae are darul de a sesiza problemele cele mai dificile, pentru a le da lămuririle cele mai bune, adică în sens ortodox. Filosof, teolog și psiholog în cel mai ales înțeles al cuvântului, cu o pregătire inegalabilă în direcția aceasta, are intuiții și explicații care surprind la fiecare rând prin noutatea, adâncimea, veritatea și simplitatea lor, fără ca Sfinția Sa să hazardeze păreri și afirmațiuni vecine sau sinonime cu eresia, cum au făcut și fac destui filosofi, și teologi chiar, ispitiți de vraja unei originalități discutabile.

Știam, de câțiva ani, că Părintele Stăniloae, are în planul lucrărilor mai apropiate un studiu despre *Viața Mântuitorului Iisus Hristos*. Credeam că va fi o lucrare în felul numeroaselor cărți de care s'au mai scris despre El. Înfăptuirea însă întrece orice așteptări.

Iisus Hristos sau restaurarea omului este o lucrare de sinteză filosofică și teologică asupra vieții și operii Mântuitorului.

În *introducere* scrie despre revelație și credință. În partea I, despre *persoana lui Iisus Hristos*, se tratează pe rând despre plenitudinea revelației lui Dumnezeu în Iisus Hristos, despre temeiurile eterne și istorice ale mântuirii, despre întruparea Mântuitorului, despre uniunea ipostatică și urmările ei,

În partea II, despre *opera lui Iisus Hristos*, avem expuse învățăturile despre întreita slujire a Mântuitorului, adică despre demnitatea Lui profetică arhierescă și împărătească.

La prima vedere se pare că avem de-a face cu o lucrare dogmatică despre hristologie și soteriologie. Și este, dar mult mai mult decât atât. Avem în față o lucrare în care dogma hristologică și soteriologică e prezentată filosofic, la o înălțime de cugetare la care numai Părintele Stăniloae se putea ridica.

Iisus Hristos este o lucrare despre care se poate zice cu dreptate: e unică și originală, prezentată într-o formă care să satisfacă exigențele celor mai pretențioși teologi și filosofi.

Nu ne ostenim să-i prezentăm cuprinsul mai pe larg. Ar fi o trudă dificilă și poate inutilă, odată ce cartea ne stă la îndemână, pe un preț care astăzi este surprinzător de coborât.

Filosofii, teologii și toți bunii creștini intelectuali, care doresc lămuriri asupra dogmei centrale a religiei creștine, au în lucrarea Părintelui Stăniloae: *Iisus Hristos sau regenerarea omului*, o lectură care dă mult de meditat, o carte substanțială, menită a fecunda multă vreme viața creștină și cugetarea filosofică dela noi, și care, cu toată siguranța, se va impune și în atenția streinătății.

Arh. m. Dr. Antim Nica: VIAȚA RELIGIOASĂ ÎN TRANSNISTRIA. Chișinău 1943, pag. 76, prețul 100 lei.

Păr. Arhim. Antim Nica, vicarul misiunii bisericești pentru Transnistria, una dintre figurile cele mai distinse ale clerului nostru monahal, a publicat recent a noua P. C. Sale lucrare, în care face o privire generală asupra istoriei vieții religioase ortodoxe în provincia dintre Nistru și Bug, începând cu ierarhii moldoveni din veac. 17-18-lea, și continuând cu descrierea vieții și lucrării mitropolitului Gavriil Bănulescu — unul dintre ctitorii Odesei, cu mărturiile despre credința și nevoile moldovenilor din Transnistria, cu mișcarea dela Balta, cu prigoanele sovietice împotriva credinței ortodoxe, ca să încheie cu capitolul despre desrobirea Transnistriei și restaurarea credinței creștine.

Cartea întreagă e interesantă, dar în chip deosebit ne interesează capitolul ultim, care este și o dare de seamă asupra înfăptuirilor bisericești în ultimii doi ani de viață și srăpănire românească în Transnistria. Din datele publicate aci constatăm că avem acolo, sub conducerea I. P. S. S. Mitropolitului Visarion: 14 protoierii și 63 subprotoierei, cu 250 misionari din țară și 219 preoți localnici. Cu toate greutatețile vremurilor de război, în mai puțin de 2 ani s'au redat cultului 632 biserici și case de rugăciuni (capele). Mai sunt în construcție sau în reparație 309

bisericici și capele. Parohii fără locașuri de închinare mai sunt 76. Pentru nevoile misionare și completarea cadrelor de preoți s'au înființat două seminarii: unul la Odesa, de vocație, în care se primesc absolvenți de curs secundar, putând candida pentru hirotonie în termen scurt și al doilea la Dubăsari, care a început a funcționa cu două clase. Pentru formarea tineretului și catehizarea maselor, în școlile primare religia e predată de învățatori, în învățământul secundar de preoți, iar la Universitatea din Odesa este o catedră de teologie pentru foști studenții. Toate desbinările religioase au fost desființate, și s'au introdus calendarul îndreptat, fără a primi împotriviri. Pentru propaganda misionară, s'au tipărit cărți de rugăciune, calendare, foi populare etc.

În felul acesta viața religioasă în Transnistria e în plină renaștere.

O menționăm cu bucurie, ca și munca binefăcătoare pe care o desfășoară acolo misionarii noștri.

Informațiuni

■ *Immormântarea Pr. Aurel Papp*, din Socodor, despre a cărui moarte fără de veste am amintit în numărul trecut al revistei, s'a făcut în 18 August 1943. După Sf. Liturghie, Prohodul a fost oficiat în biserica din Socodor de către P. C. Prot *Petru Marșieu* din Chișineu-Criș, asistat de un sobor de 18 preoți, după care P. C. Sa a cuvântat despre viața, ostenele și vredniciile regretatului defunct. Din *cuvântarea* Sf. Sale desprindem următoarele:

Preotul este omul tuturor, părintele sufletesc. Din misiunea aceasta, de a fi părintele satului, izvoarește dragostea lui față de fiii săi duhovnicești și a fiilor față de părintele lor. În calitatea de părinte, preotul e călăuză credincioșilor dela leagăn până la mormânt; călăuză pe calea moralei religioase, sfătuitor la răspântii și mângăetor în nevoi. El alină durerea celor necăjiți, a văduvelor și orfanilor. La picioarele lui în scaunul mărturisirii, se depun toate tainele sufletelor credincioase.

Un astfel de rost a îndeplinit Pr. Aurel Papp în parohia Socodor vreme de 37 ani cu toată demnitatea.

Aurel Papp este fiul protopopului Vasile Papp din Beiuș. S'a născut în Beiuș la 1882, unde a făcut și liceul, apoi a urmat Teologia la Arad. A fost doi ani pedagog la Internatul liceului din Beiuș, iar din 1906 a slujit ca preot ales în Socodor. În 1919 a urmat cursurile de profesor dela Cluj, fără însă a se despărți de parohia sa.

În îndelungata sa servire a Bisericii, Pr. Aurel Papp a dat dovezi de calități alese și de vrednicii dintre cele mai pilduitoare. A fost un preot distins, un orator de prima calitate și un coleg eminent. Bi-

serica a păstrat-o în perfectă ordine și curățenie. Averele bisericii a chivernisit-o cu pricepere și a sporit-o. A zidit o casă culturală de model pe toată Eparhia. În cele administrative și culturale a fost totdeauna în frunte. A condus parohia ca un adevărat părinte și oficiul parohial cu deplină vrednicie, pentru care merite a fost distins cu brâu roșu și ales de către colegii membru în Congresul Național Bisericesc și în comitetul de chivernisire al Fondului preoțesc de pensuni.

Dar Pr. Aurel Papp s'a distins și ca om de familie. A crescut din prescuri și din ostenele lui — și ale devotatei sale soții învățătoare — șapte copiii (cinci fiice și doi feciori). Tuturor le-a dat o educație îngrijită, astăzi, — cu excepția celui mai mic, care urmează teologia — toți așezați la casele lor.

E deplâns acum, pe lângă marea familie a poporenților săi, care au pierdut în Aurel Papp pe un păstor de model, — de nemângăiata soție, de cei șapte copiii, cinci gineri, o noră, un frate: Dr. Cornel Papp notar public în Beiuș, cumnații, între cari e și dl I. Lapedatu președinte la Banca Națională a României și fost ministru etc.

La înmormântare a luat parte o foarte mare mulțime de popor. Răspunsurile liturgice au fost date de corul bisericesc din Socodor, condus de înv. Dimitrie Dascăl și corul Oastei Domnului condus de fruntașul cântăreț de strană Ioan Mladin.

Transmitem îndureratei familii creștinești și respectuoase condoleanțe, iar pentru cel dus dintre noi ne rugăm ca Dumnezeu să-i facă parte de odihnă și fericire veșnică.

■ „Sănătatea Neamului“. Sub acest nume a luat ființă la Sibiu, pentru județul Sibiu deocamdată, o cooperativă sanitară, cu menirea să înființeze în fiecare sat din județ câte o mică *farmacie parohială* aprovizionată cu articole medicinale de prim ajutor, ca: aspirină, tinctură de iod, apă de plumb, plante pentru ceai, purgative, termometre, vată, pansamente, etc. Dela acest început, cooperativa are în program: închirierea în fiecare sat și utilizarea unei case în care se vor îngriji femeile în timpul nașterii, acordarea de ajutoare la naștere și după naștere, precum și familiilor cu copii mulți; apoi crearea de instituții pentru bătrâni, urmărirea moașelor și a medicilor care provoacă avorturi clandestine, înființarea de cabinete dentare și angajarea în serviciu a unor medici bine plătiți, și buni creștini, care să se ocupe exclusiv cu îngrijirea sănătății poporului.

Cu prilejul constituirii, I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae a adresat o circulară către preoții din Arhiepiscopie și le cere să-i dea tot concursul.

Cooperativa lucrează sub președinția I. P. S. S. Mitropolitului, având în consiliul de administrație pe P. C. dr. D. Stăniloae, rectorul Academiei „Andreiane“, dl înv. Nicolae I. Ciolan mare cooperativ sibiian, dr:

I. Cosma inspector gen. sanitar, prot. dr. D. Borcea, Col. D. Rădulescu, și alții, cari toți lucrează în interesul cooperativei gratuit.

Inițiativa aceasta este de toată lauda, și dacă se va întinde ca să cuprindă toată țara, va fi o mare binecuvântare pentru neamul nostru.

■ *Institut superior misionar în Capitală*. Conducătorul Statului dl Mareșal Ion Antonescu, în urma inspecției făcute la Școala de misionare a Consiliului de Patronaj dela Brașov-Stupini, a hotărât înființarea cât mai urgentă și a altor instituțiuni similare în tot cuprinsul țării pentruca mișcarea misionară inițiată de Consiliul de Patronaj să se extindă și consolideze.

Pentru formarea cadrelor și a personalului de conducere al viitoarelor Școale de misionare, Consiliul de Patronaj organizează un Institut superior misionar în Capitala țării.

1 Se primesc eleve cu bacalaureat și cu titluri universitare. Programa de studii și practica vor fi aceleași. Utilizarea ulterioară a absolventelor se va face însă ținându-se seama de pregătirea lor anterioară.

2. Candidatele vor avea vârsta de 18—25 ani. Se pot face excepții pentru persoane, cari au depus o activitate rodnică, în cadrele unei Asociații religioase recunoscute sau cari, prin profesiunea lor (profesoare, doctorițe, etc.) au ocupat posturi de răspundere.

3. Condiția principală însă nu este pregătirea intelectuală după acest criteriu. Pentru o misionară, indiferent mediul în care va lucra, importanța cea mare o va avea o inimă capabilă să înțeleagă durerile altora și să vrea să le aline, o voință hotărâtă pentru luptă și jertfă. În sufletul ei nu va fi loc pentru calcule și preocupări mărunte. Ea își va crea pentru viața ei adevărată un climat spiritual superior și va reacționa cu tenacitate, perseverență și tact, împotriva tuturor vechilor deprinderi, cari dau vieții sociale o calitate inferioară.

4. Cursurile vor dura un an, iar întreținerea în internat este gratuită.

5. Studentele vor purta uniformă, a cărei confecționare cade în sarcina lor.

6. Admiterea se va face pe bază de concurs, precedat de un examen medical minuțios.

7. În internat studentele vor primi o educație profund religioasă. O atmosferă de evlavie și voieșie duhovnicească va domni, care dela sine va exclude pe oricine nu are în suflet o neclintită credință în Dumnezeu și o nesfârșită dragoste pentru Mântuitorul și Biserica lui. Misionarele vor lucra alături și împreună cu preoții în cadrele marelui mișcări de regenerare morală și prin munca și întreaga lor viață la întărirea și slava Bisericii strămoșești și înălțarea Neamului.

8. Cursurile vor fi predate de profesori universitari.

9. Cererile de înscriere la concurs vor fi trimise direct către școala de misionare din Brașov, str. Lucaci nr. 7, cu mențiunea specială „pentru institutul superior misionar din București”. La cerere se vor anexa pe lângă recomandarea a doi preoți, și următoarele acte:

1. certificat de naștere; 2. certificat de naționalitate; 3. certificat de studii și 4. certificat de sănătate.

*

Direcțiunea Școlii de misionare a Consiliului de Patronaj dela Brașov-Stupini anunță, că termenul pentru trimiterea cererilor expirând la 1 August a. c. nu se mai primesc cereri pentru anul școlar 1943-44.

■ *Doamne, iartă-ne!*... Cetim în „Cultura Creștină” Nr. 4—6, 1943, p. 284, titlul unui capitol: „Tronul lui Dumnezeu în Vatican”, iar pe pagina următoare, cuvintele oratorului italian P. Segneri: „Vaticanol e tronul lui Dumnezeu pe pământ”...

Ne-am cutremurat și ne cutremurăm...

Ne mai putem oare mira că ateismul ia forme atât de agresive, când facem afirmațiuni ca cele de mai sus?

■ *Numiri.* În ședința adm. bisericească a Ven. Consiliu Eparhial din 24 Aug. c. au fost numiți: diacon al Catedralei Păr. Oct. Lipovan și preot la Soșcheș Pr. T. Titeu din Dud.

Școala de Duminecă

36. Program pentru Dum. 5 Sept. 1943.

1. *Rugăciune*: Impărate ceresc...
2. *Cântare comună*: Crucii Tale ne închinăm Stăpâne...
- 3—4. *Cetirea Evangheliei* (Matei 22, 35—46) și *Apostolului* (2 Corinteni 4, 6—15) zilei, cu tâlcuire.
5. *Cântare comună*: Pleacă Doamne...
6. *Cetire din V. T.*: Cele 10 porunci. (Eșire c. 20).
7. *Povește morale*: Săracii cinstiți și fiii bine crescuți. (Întel. lui Solomon c. 19).
8. *Intercalații*: (Poezii rel. etc).
9. *Cântare comună*: Cu vrednicie și cu dreptate.
10. *Rugăciune*: Rug. 9. dela Vecernie.

(A se vedea „Instrucțiunile” din Nr. 1/1943).

A.

Nr. 3581—1943.

Concurse

Se publică concurs, prin alegere, cu termen de 15 zile, pentru îndeplinirea parohiei Cladova, protopopiatul Radna.

VENITE:

1. Sesiă parohială de 32 jug. cad.
2. Casă parohială.
3. Birul și stolele legale.
4. Opt drepturi pentru lemne și pășune din pădurea urbană.
5. Salarul dela Stat.

Parohia este de clasa a II-a (a doua).

Cererile de concurs, adresate Consiliului Parohial, se vor înainta Consiliului Eparhial ort. rom. din Arad. Cei admiși la candidare, cu prealabila învoire a protopopului tractului, se vor prezenta în sf. biserică din Cladova, pentru a-și arata dexteritatea în serviciu, predică și cântare și a face cunoștință cu credincioșii.

Preotul ales va achita din al său toate impozitele după beneficiul preoțesc.

Consiliul Parohial.

Aprobat în ședința Consiliului Eparhial, ținută la 24 August 1943.

† Andrei
Episcop.

Traian Cibian
consilier, ref. eparhial.

Nr. 3582/1943.

Se publică concurs din oficiu, cu termen de 15 zile, pentru întregirea parohiei Dud, protopopiatul Șiria.

VENITE:

1. Sesiunea parohială în estinderea ei de azi cu dreptul convenit de pășune și padure.

2. Două jughere și $\frac{1}{2}$ pamânt arător și fânaș în „Gura Mișeșului” ca răscumpărare a birului parohial.

3. Casa parohială cu supraedificate și grădina.

4. Stolele legale.

5. Salarul dela Stat.

Parohia este de clasa a II-a (a doua).

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, se vor înainta Consiliului Eparhial ort. rom. din Arad.

Preotul numit va achita din al său toate impozitele după beneficiul preoțesc.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial, ținută la 24 August 1943.

ss. † Andrei
Episcop.

Traian Cibian,
consilier, referent eparhial.

Nr. 3147/1943.

Anunț școlar

pentru elevii Școlii Eparhiale de Cântăreți

În Școala de Cântăreți bisericești din Arad se primesc pentru anul școlar 1943/44, ca elevi, tineri între 15-25 ani cu cel puțin patru clase primare.

Cererile înbrute se vor înainta Consiliului Eparhial din Arad până la data de 20 Octombrie 1943 însoțite de următoarele acte:

1. Extras de naștere și de botez,
2. Certificat școlar din ultima clasă,
3. Certificat de moralitate dela oficiul parohial.

Taxele școlare anuale sunt:

a) pentru locuința, încălzit și luminat etc. anual lei 9000 (nouă mii).

b) taxă școlară anuală lei 5000 (cinci mii).

c) taxă de înscriere lei 500 (cinci sute), cu un plus de 100 lei pentru anul întâu. Aceste taxe se vor achita trimestrial și anume la începutul anului lei 5000 (cinci mii), după Crăciun lei 5000 (cinci mii), și după Paști lei 4000 (patru mii).

Hrana elevilor (dejun, prânz din două plese și cina) va fi pregătită din alimente aduse de acasă în natură și anume: 25 kg. făină, 10 kg. untură, 20 kg. fasole, 80 kg. cartofi, 15 buc. ouă și 3 perechi de găini ori rațe.

Elevilor astfel li-se asigură săptămânal cel puțin de trei ori carne.

Candidații pentru anul întâu vor fi supuși unui examen de primire ce se va ține în 1 și 2 Noembrie 1943.

Cursurile se încep la 3 Noembrie 1943.

Toți elevii vor locui în internat și vor aduce cu ei hainele necesare pentru așternut, tacâmuri (farfurie, ceașcă, cuțit, lingura, furculița) și lăncuța trebuincioasă provăzută cu sațea, perină și plapomă, cu schimburi, monogramul elevului, precum și o cârpă de bucatărie.

Arad, la 23 Iulie 1943.

ss. Trifon Lugojan
director.

ss. Prot. Caius Turicu
consilier, referent eparhial.